

## കേരള ഖര മാലിന്യ പരിപാലന പദ്ധതി പ്രവർത്തന റിപ്പോർട്ട്

22 ഡിസംബർ 2023

സൂചന: ബഹു. തദ്ദേശസ്വയംഭരണവും എക്സൈസും വകുപ്പു മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിയുടെ 13.12.2023 തീയതിയിലെ കത്ത് നമ്പർ. 1301/M(LSGD&Ex) /2023

മേൽ സൂചന കത്തിൽ നിർദ്ദേശിച്ച പ്രകാരം വിശദമായ റിപ്പോർട്ട് ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ സാധ്യതകളെ പരമാവധി പ്രയോജനപ്പെടുത്തി നഗരങ്ങളിലെ ഖരമാലിന്യ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് സ്ഥായിയായ പരിഹാരം കാണുന്നതിന് ലോക ബാങ്കിന്റെയും ഏഷ്യൻ ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ ഇൻവെസ്റ്റ്മെന്റ് ബാങ്കിന്റെയും ധനസഹായത്തോടെ സംസ്ഥാന സർക്കാർ നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതിയാണ് കേരള ഖരമാലിന്യ പരിപാലന പദ്ധതി. ഏകദേശം 2400 കോടി രൂപ വകയിരുത്തിയിട്ടുള്ള ഈ പദ്ധതിയിൽ 1200 കോടി രൂപ നഗരസഭകൾക്ക് ഖരമാലിന്യ പരിപാലന പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും 800 കോടിയിൽ പരം രൂപ മേഖലാതല ഖരമാലിന്യ പരിപാലന സംവിധാനങ്ങൾ ഒരുക്കുന്നതിനുമാണ് നീക്കി വെച്ചിട്ടുള്ളത്.

ഖരമാലിന്യ പരിപാലന പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനം എന്നുള്ള നിലയിൽ ഓരോ നഗരസഭകളും 25 വർഷത്തേക്കുള്ള ഖരമാലിന്യ പരിപാലന രൂപരേഖ തയ്യാറാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് നഗരസഭകളിൽ തുടക്കം കുറിക്കുകയും 30 നഗരസഭകൾ കരട് രൂപരേഖ തയ്യാറാക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഒന്നാംവർഷ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി നിലവിലുള്ള മാലിന്യ പരിപാലന സംസ്കരണത്തിന് ആവശ്യമായ ഉപകരണങ്ങൾ വാങ്ങുന്നതിനും നിർമ്മാണ പ്രവർത്തികൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ പുരോഗമിക്കുകയാണ്. മേഖലാതലത്തിൽ സാനിറ്ററി ലാൻഫില്ലുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് കൊച്ചിയിലും, പാലക്കാടും ആവശ്യമായ പഠന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഇതിനകം തന്നെ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. സംസ്ഥാനത്തെ 19 മാലിന്യ പരമ്പരാഗത മാലിന്യ നിക്ഷേപ കേന്ദ്രങ്ങൾ (Legacy dumpsites) ചെയ്ത് ഭൂമി വീണ്ടെടുക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികളും ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.

സംസ്ഥാനത്ത് നടപ്പാക്കുന്ന മാലിന്യമുക്തം നവകേരളം ക്യാമ്പയിനുമായി ചേർന്ന് നിന്നുകൊണ്ട് ഈ മേഖലയിലെ വിവര വിജ്ഞാന വ്യാപന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും നഗരസഭയിലെ ജനപ്രതിനിധികൾക്ക് ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കും മാലിന്യ പരിപാലന രംഗത്ത് പുത്തൻ ദിശാബോധം നൽകുന്നതിനും KSWMP യുടെ ഇടപെടൽ സഹായിച്ചിട്ടുണ്ട്.

മേൽ സൂചന കത്തിൽ ആവശ്യപ്പെട്ട ക്രമ നമ്പർ 1 മുതൽ 8 വരെയുള്ള ചോദ്യങ്ങൾക്കും നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കുമുള്ള മറുപടി ക്രമ നമ്പർ പ്രകാരം ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

(1) കേരള ഖരമാലിന്യ പരിപാലന പദ്ധതിയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിനായി സംസ്ഥാനതലത്തിൽ സ്റ്റേറ്റ് പ്രോജക്ട് മാനേജ്മെന്റ് യൂണിറ്റും, ജില്ലാതലങ്ങളിൽ ജില്ലാ പ്രോജക്ട് മാനേജ്മെന്റ് യൂണിറ്റുകളും ആരംഭിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. കൂടാതെ മുഴുവൻ നഗരസഭകളിലും പ്രോജക്ട് ഇൻ്റീമെന്റേഷൻ യൂണിറ്റ് ആരംഭിക്കുകയും ഒന്നുവീതം SWM എഞ്ചിനീയർമാരെ എല്ലാ നഗരസഭകളിലും നിയമിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. നഗരസഭയിലെ സോളിഡ് വേസ്റ്റ് മാനേജ്മെന്റ് പദ്ധതി ഏകോപിപ്പിക്കലാണ് SWM എൻജിനീയറുടെ പ്രധാന ചുമതല. കൂടാതെ നഗരസഭകളിൽ ഖരമാലിന്യ പരിപാലനത്തിനായി സാങ്കേതിക സഹായം നൽകുന്നതിനായി മേൽ പറഞ്ഞ 93 നഗരസഭകളെയും 4 പാക്കേജ് ആക്കി തിരിച്ച്, ഓരോ പാക്കേജിനും ഖരമാലിന്യ പരിപാലന വിദഗ്ദ്ധർ, പാരിസ്ഥിതിക വിദഗ്ദ്ധർ, ആശയവിനിമയ വിദഗ്ദ്ധർ മുതലായ വിദഗ്ദ്ധരുടെ സേവനം ടെക്നിക്കൽ സർവീസ് കൺസൾട്ടന്റുമാർ (TSC) മുഖാന്തരം ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഈ 4 പാക്കേജുകളിലെയും കൺസൾട്ടന്റുമാർ അവരുടെ ജോലി യഥാസമയം കൃത്യമായി ചെയ്യുന്നുണ്ടെന്നും അവർ ചെയ്യുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏതെല്ലാം ആണെന്നും വിശദമാക്കി കൊണ്ട് ഓരോ മാസത്തേയും പുരോഗതി റിപ്പോർട്ടുകൾ കെ.എസ്.ഡബ്ല്യു.എം.പി.ക്കു സമർപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. പ്രസ്തുത റിപ്പോർട്ട് പരിശോധിക്കുന്നതിനായി അതാതു മേഖലകളിൽ വിദഗ്ദ്ധർ അടങ്ങിയ പ്രോജക്ട് മാനേജ്മെന്റ് കൺസൾട്ടൻസി എന്ന സംവിധാനവും സംസ്ഥാന തലത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. അവർ പരിശോധിച്ച് ബോധ്യം വന്നതിനു ശേഷം മാത്രമാണ് TSC ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് അതാതു മാസത്തെ കരാർ പ്രകാരമുള്ള തുകകൾ നൽകുന്നത്. നഗര സഭകളിലെ

പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിനും ആവശ്യമായ സാങ്കേതിക സഹായം നൽകുന്നതിനും ജില്ലാ പ്രൊജക്ട് മാനേജ്മെന്റ് യൂണിറ്റും ടെക്നിക്കൽ സപ്പോർട്ട് ടീമും പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. നഗരസഭാതലത്തിൽ PIU മാരുടെ പ്രവർത്തനം SPMU തലത്തിൽ അസിസ്റ്റന്റ് പ്രൊജക്ട് ഡയറക്ടറുടെ (പ്രൊജക്ട്) നേതൃത്വത്തിൽ നിരീക്ഷിച്ചു വരുന്നു.

ടെക്നിക്കൽ സപ്പോർട്ട് കോൺസൾട്ടന്റ് (TSC) അംഗങ്ങളുടെ കോൺട്രാക്ട് മാനേജ്മെന്റ് ചുമതല ഡിസ്ട്രിക്ട് പ്രോജക്ട് മാനേജ്മെന്റ് കൺസൾട്ടന്റുകൾക്കാണ് (DPMC). നാലു മേഖല ഓഫീസുകളിലായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന DPMC കളാണ് അതാതു മേഖലയിലെ പദ്ധതിയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിലയിരുത്തുന്നതും ആവശ്യമായ സാങ്കേതിക സഹായം നൽകുന്നതും. DPMU, DPMC, TSC എന്നിവയുടെ വിന്യാസത്തിനും ജീവനക്കാരെ നിയമിക്കുന്നതിനും ഏതാണ്ട് ഒരു വർഷം ചെലവാക്കേണ്ടതായി വന്നു. സ്റ്റേറ്റ് പ്രോജക്ട് മാനേജ്മെന്റ് യൂണിറ്റിൽ മേൽപ്പറഞ്ഞ ഓഫീസുകളിലെ പ്രവർത്തനം ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിനായി അസിസ്റ്റന്റ് പ്രൊജക്ട് ഡയറക്ടറെ ചുമതലപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

DPMU, DPMC, TSC എന്നീ ഓഫീസുകളിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ പ്രവർത്തന അവലോകന യോഗം എല്ലാ ആഴ്ചയിലും പ്രൊജക്ട് ഡയറക്ടർ നേരിട്ട് നടത്തുന്നുണ്ട്. യോഗ നടപടികൾ മിനിട്ട്സ് ചെയ്യുന്നതും മിനിട്ട്സ് പ്രകാരം പ്രവർത്തികൾ നടത്തുന്നുണ്ടെന്ന് പരിശോധിക്കുന്നതിനായി അതാതു ഡിവിഷൻ ഹെഡ്മാറെ ചുമതലപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. പ്രോജക്ട് മോണിറ്ററിംഗ് MS PROJECT സോഫ്റ്റ് വെയർ വഴി നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്. MS PROJECT സോഫ്റ്റ് വെയർ സഹായത്തോടെ പ്രവർത്തികളുടെ പുരോഗതി ഫലപ്രദമായി വിലയിരുത്താൻ കഴിയും.

(2) രണ്ടാം വർഷ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി 50 നഗരസഭകളിൽ ഡബിൾ ചോംബർ സാനിറ്ററി ഇൻസിനറേറ്ററുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനായി ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നു. പ്രസ്തുത പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതിന്റെ ആവശ്യകത ലോക ബാങ്കിനെ അറിയിക്കുകയും,

ഇതിനായി വിശദമായ പ്രോജക്ട് പ്രൊപ്പോസൽ തയ്യാറാക്കി സാങ്കേതിക അവലോകനത്തിനായി ലോക ബാങ്കിൽ സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഈ വിഷയം, ലോകബാങ്ക് പ്രതിനിധികളുമായി 2023 ഡിസംബർ 21-ന് പ്രോജക്ട് ഡയറക്ടറുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ ചർച്ച ചെയ്തിരുന്നു. ലോകബാങ്ക് ധനസഹായം ഉപയോഗിച്ച് ഈ പ്രവർത്തി നടപ്പിലാക്കുന്നതിൽ ബാങ്ക് വിസമ്മതം അറിയിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. ഇൻസിനറേറ്റർ പ്രവർത്തിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ ഉയർന്ന പരിപാലന ചെലവുകൾ, സാനിറ്ററി മാലിന്യം ശേഖരിക്കുന്നതിലെ പ്രായോഗിക ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ, സുരക്ഷാ നടപടികൾ, പാരിസ്ഥിതിക-ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ, കൂടുതൽ ജനസാന്ദ്രതയുള്ള പട്ടണങ്ങളിൽ പ്ലാന്റ് സ്ഥാപിച്ചാൽ പൊതുജനങ്ങളുടെ ഭാഗത്ത് നിന്ന് ഉണ്ടാകാൻ സാധ്യതയുള്ള എതിർപ്പുകൾ എന്നിവ പരിഗണിച്ചാണ് അനുമതി നൽകാൻ സാധിക്കാത്തതെന്ന് ബാങ്ക് അറിയിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. ഡബിൾ - ചേംബർഡ് ഇൻസിനറേറ്റർ കേന്ദ്ര മലിനീകരണ അംഗീകൃത സംവിധാനമാണെന്നും, ഇത് എസ്ഡബ്ല്യുഎം ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം അനുവദനീയമാണെന്നും, പാലക്കാട് ഈ മാതൃകയിൽ ഒരു പ്ലാന്റ് സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും പ്രോജക്ട് ഡയറക്ടർ ലോകബാങ്കിനെ അറിയിച്ചുവെങ്കിലും, ലോകബാങ്ക് നിർദ്ദിഷ്ട ഇൻസിനറേറ്ററിനേക്കാൾ ഓട്ടോക്ലേവ് ലാൻഡ്ഫിൽ എന്ന സാങ്കേതികവിദ്യ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതാണ് ഉചിതം എന്നറിയിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്.

(3) പൊതുസ്ഥലങ്ങളിൽ മാലിന്യം വലിച്ചെറിയുന്നവരെ നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനും അവരെ നിയമത്തിന്റെ മുന്നിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതിനുമായി കണ്ണൂർ ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് നടപ്പിലാക്കിയ കേന്ദ്രീകൃത നിരീക്ഷണ സംവിധാനം ആണ് സ്മാർട്ട് - Eye. ഇന്റർനെറ്റ് സഹായത്തോടെ മാലിന്യ പരിപാലന മേഖലയിലെ നിയമ ലംഘനങ്ങൾ തൽസമയം മോണിറ്ററിംഗ് ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ഒരു കേന്ദ്രീകൃത സംവിധാനമാണ് KSWMP വിഭാവനം ചെയ്യുന്നത്. MCF/RRF/മറ്റു ഫെസിലിറ്റികൾക്കും വേണ്ടി, ആർട്ടിഫിഷ്യൽ ഇന്റലിജൻസ് സഹായത്തോടെ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സി.സി.ടി.വി. ക്യാമറകളുടെ സെപ്സിഫിക്കേഷൻ തയ്യാറാക്കി ശുചിത്വ മിഷൻ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഇത്തരം ക്യാമറകൾ 'സ്മാർട്ട് - eye' മാതൃകയിൽ പൊതുനിരത്തിലും മറ്റു പൊതു ഇടങ്ങളിലും സ്ഥാപിക്കാവുന്നതാണ്.

(4) IKM നടപ്പിലാക്കുന്ന കെ സ്മാർട്ട് പൂർത്തിയാക്കുന്നതോടെ KSWMP പദ്ധതിയുടെ പരാതി പരിഹാര മോഡ്യൂൽ ഇതുമായി ഇന്റഗ്രേറ്റ് ചെയ്യുന്നതാണ്. കെ സ്മാർട്ട് ഒറ്റ വാട്സാപ്പ് നമ്പർ നിലവിൽ വരുന്നതോടെ കൂടി പ്രസ്തുത നമ്പർ മുഖാന്തരമായിരിക്കും പൊതുജനങ്ങൾക്ക് പരാതി നൽകാൻ സാധിക്കുന്നത്. ഇതിനായി രണ്ടു സോഫ്റ്റ്‌വെയറുകളും തമ്മിലുള്ള ഇന്റഗ്രേഷൻ സാധ്യമാണ്. വാട്സാപ്പ് മെസ്സേജിങ് എന്ന മൈക്രോ സർവീസ് വഴി വാട്സാപ്പ് ചാറ്റ് ബോട്ട് ഉപയോഗിച്ചുള്ള ഇന്ററാക്ഷൻ കൂടുതൽ സുഗമമാക്കുവാൻ സഹായിക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

(5) KSWMP യിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്ന എല്ലാ പദ്ധതികളും ലോകബാങ്കിന്റെ സാങ്കേതിക,സാമൂഹിക - പാരിസ്ഥതിക സുരക്ഷാ മാനദണ്ഡങ്ങൾക്കു അനുസൃതമായാണ് നടപ്പിലാക്കുന്നത്. ഓട്ടോമേറ്റഡ് തുമ്പൂർമുഴി സാധ്യതകൾ, മുകളിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന മാനദണ്ഡങ്ങൾ പരിഗണിച്ച് പഠിക്കുകയും ശുചിത്വമിഷന്റെ സാങ്കേതിക അംഗീകാരത്തിന് വിധേയമായി വരാനിരിക്കുന്ന പദ്ധതി നിർദ്ദേശങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുത്താനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതാണ്.

(6) നിലവിൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന അജൈവ മാലിന്യ പരിപാലന യൂണിറ്റുകളിൽ പലതിന്റേയും രൂപകല്പനയിൽ പിഴവുകളുണ്ട്. ഇത്തരം യൂണിറ്റുകൾ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഒറ്റമുറി കെട്ടിടങ്ങളിലെ സൗകര്യക്കുറവ്, മാലിന്യം കൃത്യമായി സംഭരിക്കുന്നതിനും ഫലപ്രദമായി തരംതിരിക്കുന്നതിനുമുള്ള സംവിധാനങ്ങളുടെ കാര്യക്ഷമതയില്ലായ്മ തുടങ്ങിയവ നിലവിലെ പ്രശ്നങ്ങളാണ്. ഇതിനു പരിഹാരമായാണ് നൂറു ശതമാനം പുനരുപയോഗ സാധ്യതയുള്ള വസ്തുക്കൾ ഉപയോഗിച്ചുള്ള സംവിധാനത്തിന്റെ രൂപകല്പന തയ്യാറാക്കിയത്. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് പ്രയോജനകരമാകുന്നതാണ് പുതിയ രൂപകല്പന. അജൈവ മാലിന്യങ്ങളെ തരംതിരിച്ച് സംസ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള ആധുനിക ഉപകരണങ്ങളാണ് MCF/RRF കേന്ദ്രങ്ങളിൽ സ്ഥാപിക്കുക. മാലിന്യ ശേഖരണം, സംഭരണം, തരംതിരിക്കൽ, സംസ്കരണം എന്നിവയ്ക്ക് പുറമേ തൊഴിലാളികൾക്കുള്ള ശുചീകരണ - വിശ്രമ മുറികളും ഇതിന്റെ ഭാഗമായി ഉണ്ടാകും.

ഇത്തരത്തിലുള്ള MCF / RRF നിർമാണം KSWMP രണ്ടാം വർഷ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി പൂർത്തീകരിക്കുവാൻ ആണ് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഈ പദ്ധതികൾക്കെല്ലാം ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതിയുടെ അനുമതി ലഭിച്ചതാണ്. എല്ലാ നഗരസഭകളും SWM പ്ലാൻ പൂർത്തീകരിച്ചതിനു ശേഷം മാത്രമേ രണ്ടാം വർഷ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുവാൻ സാധിക്കുകയുള്ളൂ. 2024 ഫെബ്രുവരി യോടുകൂടി SWM പ്ലാനുകൾ പൂർത്തീകരിക്കുന്നതിനാണ് ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. തുടർന്ന് 2025 മാർച്ച് മാസത്തോടു കൂടി MCF / RRF നിർമാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പൂർത്തീകരിക്കാൻ കഴിയുമെന്നാണ് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നത്.

ലോകബാങ്കിന്റെ സാമ്പത്തിക അനുമതി ലഭ്യമാകുന്നതിലെ കാലതാമസം , സുലേഖ മൊഡ്യൂൾ തയ്യാറാക്കി ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള കാലതാമസം , പ്രൈസ് 3 സോഫ്റ്റ്‌വെയർ ലോഗിൻ ലഭിക്കുന്നതിൽ വന്നിട്ടുള്ള കാലതാമസം എന്നിവ പദ്ധതി നടത്തിപ്പിലെ സമയക്രമത്തെ ബാധിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ബഹു ദേശീയ ഹരിത ട്രൈബ്യൂണലിന്റെ നിർദ്ദേശ പ്രകാരം സംസ്ഥാനത്തെ 19 പരമ്പരാഗതമാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജന കേന്ദ്രങ്ങൾ (Legacy dumpsites) പുനരുദ്ധീകരിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് പ്രഥമ പരിഗണന നൽകിയതിനാൽ പദ്ധതിയുടെ മറ്റു ഘടകങ്ങളുടെ നിർവ്വഹണത്തിൽ ചെറിയ കാലതാമസം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്.

KSWMP യിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്ന എല്ലാ പദ്ധതികളും ലോകബാങ്കിന്റെ സാങ്കേതിക, സാമൂഹിക - പാരിസ്ഥതിക സുരക്ഷാ മാനദണ്ഡങ്ങൾക്കു അനുസൃതമായാണ് നടപ്പിലാക്കുന്നത്. കണ്ടെയ്ൻർ MCF സാധ്യതകൾ, മുകളിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന മാനദണ്ഡങ്ങൾ പരിഗണിച്ച് പഠിക്കുകയും ലോകബാങ്കിന്റെ അംഗീകാരത്തിന് വിധേയമായി വരാനിരിക്കുന്ന പദ്ധതി നിർദ്ദേശങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുത്താനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതാണ്.

(7) ഭൂപ്രദേശത്തിന് അനുസരിച്ച് മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി വാഹനം വാങ്ങുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. രണ്ടാം വർഷ പദ്ധതിയിൽ

ഉൾപ്പെടുത്തി താഴെ പറയുന്ന എണ്ണം വാഹനം വാങ്ങുന്നതിനായുള്ള പദ്ധതികൾക്ക് ജില്ലാ ആസ്സത്ത് സമിതിയുടെ അംഗീകാരം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. തുടർന്ന് ലോക ബാങ്ക് അംഗീകാരത്തിന് സമർപ്പിച്ചിരിക്കുകയാണ്. വാഹനത്തിന്റെ എണ്ണം, വലിപ്പം എന്നിവ തീരുമാനിച്ചത്, SWM പ്ലാൻ രൂപീകരിക്കാൻ വേണ്ടി നടത്തിയ ഗ്യാപ്പ് അനാലിസിസ് പ്രക്രിയയുടെ ഭാഗമായി കണ്ടെത്തിയ വിവരങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ്. ഇത് പ്രകാരം വാങ്ങിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന വാഹനങ്ങളുടെ എണ്ണം താഴെ പറയുംപ്രകാരമാണ്.

| Item                                              | No of vehicle | Total Cost allocated   |
|---------------------------------------------------|---------------|------------------------|
| Pushkarts                                         | 234           | 43,23,055.00           |
| E karts/Autos                                     | 472           | 16,96,10,196.00        |
| LCVs (light commercial vehicles).                 | 87            | 9,74,10,000.00         |
| Mini Lorries                                      | 24            | 5,76,95,000.00         |
| Tipper Lorries                                    | 34            | 9,19,40,000.00         |
| Tractors                                          | 1             | 30,00,000.00           |
| Other machineries (JCB, Road Sweeping, Compactor) | 20            | 4,88,00,000.00         |
| <b>Total</b>                                      | <b>872</b>    | <b>47,27,78,251.00</b> |

(8) പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി ഹരിത കർമ്മ സേനയുടെ തൊഴിലിടങ്ങൾ കൂടുതൽ സുരക്ഷിതമാക്കുകയും അംഗങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ സുരക്ഷാ ഉപകരണങ്ങൾ പദ്ധതിയിലൂടെ ഉറപ്പാക്കുകയും ചെയ്യുന്ന പ്രവർത്തികൾ പുരോഗമിക്കുകയാണ്. ഹരിതകർമ്മ സേനയ്ക്ക് ആധുനിക സുരക്ഷാ ഉപകരണങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി 124 പാക്കേജുകളിലായി 3.82 കോടി രൂപയുടെ പദ്ധതികൾ നിലവിൽ നടപ്പിലാക്കി വരികയാണ്. ഇതിൽ 118 പാക്കേജുകളുടെ 2.80 കോടി രൂപയുടെ പദ്ധതികളുടെ ടെൻഡർ നടപടി പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. 70 ലക്ഷം രൂപയുടെ സുരക്ഷാ സംവിധാനത്തിനുള്ള സാമഗ്രികൾ വാങ്ങി വിതരണം ചെയ്തിട്ടുള്ളതാണ്. വാങ്ങൽ നടപടിക്രമങ്ങൾ 2024 ജനുവരി പൂർത്തിയാക്കുന്നതാണ്.

## അനുബന്ധം

### അനുബന്ധം 1

#### മാലിന്യ കുമ്പാരങ്ങളുടെ നിർമ്മാർജ്ജനം

19 നഗരസഭകളിലെ മാലിന്യകുന്നുകൾ ബയോ മൈനിംഗ് നടത്തി ഭൂമി പുനരുപയോഗമാക്കി മാറ്റുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കി വരികയാണ്.

19 പരമ്പരാഗത മാലിന്യ നിക്ഷേപ കേന്ദ്രങ്ങളെ രണ്ടു പാക്കേജുകൾ ആയി താഴെ പറയുംവിധം തിരിച്ചിട്ടുണ്ട് .

| ക്രമ സംഖ്യ | പാക്കേജ് | ജില്ല      | നഗര തദ്ദേശ സ്ഥാപനം | ഡംപ്സൈറ്റിന്റെ പേര് |
|------------|----------|------------|--------------------|---------------------|
| 1          | 1        | കൊല്ലം     | കൊട്ടാരക്കര        | ഉഗ്രൻകുന്ന്         |
| 2          |          | ആലപ്പുഴ    | കായംകുളം           | മുരുക്കുമൂട്        |
| 3          |          | എറണാകുളം   | കൂത്താട്ടുകുളം     | ടൗൺ -വാർഡ്-15       |
| 4          |          |            | കോതമംഗലം           | കുമ്പളത്തുമുറി      |
| 5          |          |            | മുവാറ്റുപുഴ        | കുര്യാൻമല           |
| 6          |          |            | നോർത്ത് പറവൂർ      | വെടിമറ              |
| 7          |          |            | കളമശ്ശേരി          | കളമശ്ശേരി           |
| 8          |          | കണ്ണൂർ     | ഇരിട്ടി            | അത്തിതട്ട്          |
| 9          |          |            | കൂത്തുപറമ്പ്       | പാലപ്പറമ്പ്         |
| 10         |          | കാസറഗോഡ്   | കാസറഗോഡ്           | കേളുഗുഡ്ഡ           |
| 11         |          | കോഴിക്കോട് | വടകര               | പുതിയാപ്പ           |

|    |   |           |              |                                                       |
|----|---|-----------|--------------|-------------------------------------------------------|
| 12 |   | വയനാട്    | കൽപ്പറ്റ     | വെള്ളാരംകുന്ന്                                        |
| 13 | 2 | കോട്ടയം   | കോട്ടയം      | വടവാതുർ                                               |
| 14 |   | തൃശ്ശൂർ   | ചാലക്കുടി    | കോസ്‌മോസ് ക്ലബ്ബ് ,<br>ടേക്ക് & ബ്രേക്ക്<br>അടുത്തായി |
| 15 |   |           | കുന്നംകുളം   | കുന്നംകുളം                                            |
| 16 |   |           | വടക്കാഞ്ചേരി | കുമ്പളങ്ങാട്                                          |
| 17 |   | പാലക്കാട് | പാലക്കാട്    | കൂട്ടുപാത ,കൊടുംബ                                     |
| 18 |   | മലപ്പുറം  | മഞ്ചേരി      | വേട്ടേക്കോട്                                          |
| 19 |   |           | മലപ്പുറം     | പൂലിയേറ്റുമ്മൽ                                        |

മേൽ പറഞ്ഞ പാക്കേജ് 1 ൽ വരുന്ന 12 മാലിന്യ കുന്നുകൾ ബയോമൈനിംഗ് നടത്തി ഭൂമി പുനരുപയോഗമാക്കുന്നതിനുള്ള ടെൻഡർ 20.12.2023 ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പാക്കേജ് 2 ൽ ഉൾപ്പെടുന്ന മാലിന്യ കുന്നുകൾ ബയോ മൈനിംഗ് നടത്തി ഭൂമി പുനരുപയോഗമാക്കുന്നതിനുള്ള ടെൻഡർ നടപടി ഡിസംബർ 2023ൽ പൂർത്തീകരിക്കുന്നതാണ്.

## അനുബന്ധം 2

### നഗരസഭകൾക്കായുള്ള ഖര മാലിന്യ പരിപാലന രൂപരേഖ

ഓരോ നഗരസഭയുടെയും പ്രത്യേകതകൾ, നിലവിലെ പോരായ്മകൾ, സ്വീകരിക്കാനുദ്ദേശിക്കുന്ന സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ, സമീപനം എന്നിവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സംസ്ഥാനത്ത് ആദ്യമായി ഓരോ നഗരസഭകൾക്കും സുസ്ഥിര മാലിന്യ പരിപാലനത്തിന് 25 വർഷത്തേക്കുള്ള രൂപരേഖ കേരള ഖരമാലിന്യ പരിപാലന പദ്ധതിയിലൂടെ തയ്യാറാക്കി വരുന്നു. കേന്ദ്ര സർക്കാർ പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള 2016-ലെ ഖരമാലിന്യ പരിപാലന ചട്ടത്തിനു അനുസൃതമായാണ് ഈ രൂപരേഖ തയ്യാറാക്കുന്നത്. രൂപരേഖയിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള ഉപ പദ്ധതികൾ മുൻഗണന

അനുസരിച്ചു നഗരസഭകളുടെ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി നടപ്പാക്കുന്നതാണ്. ആദ്യ ഘട്ടത്തിൽ 30 നഗരസഭകളിൽ ഖരമാലിന്യ പരിപാലന രൂപരേഖ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ബാക്കിയുള്ള 62 നഗരസഭകളിൽ 31 എണ്ണം 2024 ജനുവരി മാസത്തോടെയും 32 എണ്ണം 2024 ഫെബ്രുവരി മാസത്തോടെയും പൂർത്തീകരിക്കാൻ കഴിയുമെന്നാണ് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നത്.

### അനുബന്ധം 3

#### ഒന്നാം വർഷ പദ്ധതിയിലെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ

##### a) സാധന സാമഗ്രികളുടെ വാങ്ങൽ

KSWMP ഒന്നാം വർഷ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി 93 നഗരസഭകളിലും മാലിന്യ പരിപാലനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സാധന സാമഗ്രികൾ വാങ്ങിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി ക്രമങ്ങൾ പുരോഗമിച്ചു വരുന്നുണ്ട്.

- 2023 ഒക്ടോബർ 31 വരെ 116 പാക്കേജുകളിലായി 1.27 കോടി രൂപയുടെ വിവിധ സാധനസാമഗ്രികൾ വാങ്ങുന്നതിന് നഗരസഭകൾ കരാർ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.
- 2024 ഫെബ്രുവരി മാസത്തിനകം 11.58 കോടി രൂപയുടെ സാധനങ്ങൾ വാങ്ങാൻ ലക്ഷ്യമിടുന്നു.

##### b) മറ്റു പ്രവർത്തനങ്ങൾ

- ഒന്നാം വർഷ പദ്ധതികളുടെ ഭാഗമായ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തികൾക്കായി വിശദമായ പ്രോജക്ട് റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കിവരുന്നുണ്ട്.
- 54.17 കോടി രൂപ ചിലവുവരുന്ന 141 ഡി.പി.ആർ കളിൽ 128 എണ്ണം ഇതിനോടകം പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- ഖര മാലിന്യ പരിപാലന പ്ലാൻ - 30 നഗരസഭകളുടെ ഖര മാലിന്യ പരിപാലന പ്ലാനിന്റെ കരട് പൂർത്തീകരിച്ചു റിവ്യൂ നടന്ന് വരുന്നുണ്ട്. ബാക്കിവരുന്ന 63 നഗരസഭകളിലെ ഖര മാലിന്യ പരിപാലന പ്ലാൻ 31 എണ്ണം 2024 ജനുവരി മാസത്തോടെയും 32 എണ്ണം 2024 ഫെബ്രുവരി മാസത്തോടെയും പൂർത്തീകരിക്കുന്നതാണ്.

- മേഖലാതല ശാസ്ത്രീയ ലാൻഡ് ഫിൽ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനായുള്ള സാധ്യതാ പഠനവും പാരിസ്ഥിതിക - സാമൂഹിക ആഘാത പഠനം നടന്നു വരികയാണ്.

#### അനുബന്ധം 4

##### പദ്ധതിയുടെ ഇതുവരെ ഉള്ള സാമ്പത്തിക വിനിയോഗം

നാളിതുവരെ പദ്ധതിക്കായി 72.36 കോടി രൂപ ലോകബാങ്കിന്റെയും എ.ഐ.ഐ.ബി.യുടെയും വിഹിതമായി സംസ്ഥാനത്തിന് ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്റെ സംസ്ഥാനാനുപാതിക വിഹിതമായ 30%, 31.01 കോടി ഉൾപ്പെടെ 103.37 കോടി രൂപ പദ്ധതിയ്ക്കായി ലഭ്യമാണ്. ഇതിൽ നിന്നും 81.12 കോടി രൂപ പദ്ധതിയുടെ അക്കൗണ്ടിൽ നാളിതുവരെയായി ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിൽ നിന്നും 41 കോടി രൂപ 22/12/2023 വരെ ചെലവഴിച്ചു. നടപ്പുവർഷം പദ്ധതിയ്ക്കായി 341.88 കോടി രൂപ ബഡ്ജറ്റിൽ വകയിരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിൽ 210 കോടി രൂപ തദ്ദേശ സ്ഥാപനത്തിനുള്ള വിഹിതമാണ്. ഇതിൽനിന്നും 73.07 കോടി രൂപ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് വിനിയോഗത്തിനായി നൽകിയിട്ടുണ്ട്. (G.O. (Rt) No. 4650/2023/Fin. Dt. 17/06/2023)

#### അനുബന്ധം 5

##### നിയമ ഭേദഗതി

കെ.എസ്.ഡബ്ല്യു.എം.പി. യുടെ ഭാഗമായി, മാലിന്യ സംസ്കരണം സംബന്ധിച്ച് മൂന്നിരട്ടി നിരക്കിലും പഞ്ചായത്തി രാജ് നിയമത്തിലും വരുത്തേണ്ട ഭേദഗതികൾ വിശദമായി പഠിക്കുകയും കരട് ഭേദഗതി നിർദ്ദേശങ്ങൾ സർക്കാരിൽ സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. മേൽ നിർദ്ദേശങ്ങൾ ഓർഡിനൻസായി പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്.

#### അനുബന്ധം 6

##### പരിശീലനവും പ്രചാരണ പ്രവർത്തനങ്ങളും

നഗരസഭ ജനപ്രതിനിധികൾക്കും ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കുമായി മാറ്റം എന്ന പേരിൽ നാലു മേഖലാതല ശില്പശാലകൾ സംഘടിപ്പിച്ചു. KSWMP യുടെ പ്രവർത്തനം, ഖരമാലിന്യപരിപാലനത്തിൽ നഗരസഭകളിൽ നിലവിലുള്ള വിടവ്,

സാങ്കേതികവിദ്യകൾ തുടങ്ങിയവ ഈ ശില്പശാലയിൽ ചർച്ച ചെയ്തു. ബഹു: തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് മന്ത്രി ഈ ശില്പശാലകളിൽ നേരിട്ട് പങ്കെടുത്ത് ഖരമാലിന്യ പരിപാലനത്തിൽ നഗരസഭകളുടെ പങ്കിനെ പറ്റി കൃത്യമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകിയിരുന്നു. ഈ ശില്പശാലകളിൽ ജനപ്രതിനിധികൾ ഉൾപ്പെടെ 650 ൽ പരം ആളുകൾ പങ്കെടുത്തിരുന്നു. കൂടാതെ സംസ്ഥാന തലത്തിൽ വിവിധ വകുപ്പുകളിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കായി പദ്ധതിയുടെ പ്രവർത്തനത്തെ കുറിച്ച് പരിശീലനവും സംഘടിപ്പിച്ചിരുന്നു. സംസ്ഥാനത്തെ നഗരസഭകളിലെ മുഴുവൻ ഹരിതകർമ്മസേനാംഗങ്ങൾക്കുമുള്ള ത്രിദിന പരിശീലനം 2024 ജനുവരി മാസത്തിൽ KSWMP സംഘടിപ്പിക്കുന്നതാണ്.

മാലിന്യമുക്തം നവകേരളം ക്യാമ്പയിൻ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കു അനുസൃതമായുള്ള ബോധവൽക്കരണ പരിപാടികൾ KSWMP നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. മാലിന്യ പരിപാലനത്തിൽ ഉത്തരവാദിത്ത ബോധത്തോടെയുള്ള ശീലങ്ങൾ അനുവർത്തിക്കാൻ പ്രാപ്തരാക്കുമെന്നുള്ള പ്രതിജ്ഞ ജനങ്ങളിൽ എത്തിക്കാൻ സമൂഹത്തിലെ നാനാതൂറുകളിൽ നിന്നുള്ള പ്രമുഖരെ ഉൾപ്പെടുത്തി പ്രചരണ വീഡിയോ നിർമ്മിക്കുകയും വിവിധ അച്ചടി - ദൃശ്യ - സാമൂഹിക മാധ്യമങ്ങളിലൂടെ വ്യാപകമായി പ്രചരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുകയുണ്ടായി. മാലിന്യ പരിപാലന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കു ഊർജ്ജം പകരാനായി സംസ്ഥാന സർക്കാരിനായി 'നമ്മളാണ് മാറ്റം' എന്ന പേരിൽ ഒരു തീം സോങ്ങ് നിർമ്മിക്കുന്നതിന് KSWMP നേതൃത്വം നൽകി.

#### അനുബന്ധം 7

രണ്ടാം വർഷ പദ്ധതിയിലെ MCF / RRF നിർമ്മാണങ്ങളുടെ വിശദ വിവരങ്ങൾ

| SLNO | District  | ULB             | DPC AMOUNT |
|------|-----------|-----------------|------------|
| 1    | Alappuzha | Cherthala       | 2970000.00 |
| 2    | Alappuzha | Kayamkulam      | 3500000.00 |
| 3    | Wayanad   | Sulthan Bathery | 6000000.00 |

|    |                    |                              |             |
|----|--------------------|------------------------------|-------------|
| 4  | Kasargod           | Kasargod                     | 2000000.00  |
| 5  | Kozhikkode         | Feroke                       | 5000000.00  |
| 6  | Thiruvananthapuram | Neyyattinkara                | 6000000.00  |
| 7  | Thiruvananthapuram | Nedumangad                   | 9000000.00  |
| 8  | Thiruvananthapuram | Thiruvananthapuram           | 40000000.00 |
| 9  | Kollam             | Kollam MC                    | 10500000.00 |
| 10 | Palakkad           | Palakkad                     | 4000000.00  |
| 11 | Palakkad           | Palakkad                     | 4000000.00  |
| 12 | Palakkad           | Palakkad                     | 4000000.00  |
| 13 | Palakkad           | Palakkad                     | 4000000.00  |
| 14 | Palakkad           | Palakkad                     | 4000000.00  |
| 15 | Palakkad           | Palakkad                     | 4000000.00  |
| 16 | Kottayam           | Kottayam                     | 5800000.00  |
| 17 | Kottayam           | Kottayam                     | 5800000.00  |
| 18 | Kottayam           | Ettumanoor                   | 4000000.00  |
| 19 | Kannur             | Mattannur                    | 11000000.00 |
| 20 | Kannur             | Iritty                       | 12000000.00 |
| 21 | Kannur             | Anthoor                      | 3000000.00  |
| 22 | Kannur             | Kannur Municipal Corporation | 10000000.00 |
| 23 | Kannur             | Kannur Municipal Corporation | 10000000.00 |

|       |            |                |              |
|-------|------------|----------------|--------------|
| 24    | Kannur     | Sreekandapuram | 2500000.00   |
| 25    | Malappuram | Parappanangadi | 4000000.00   |
| 26    | Malappuram | Tanur          | 10500000.00  |
| 27    | Thrissur   | Wadakkanchery  | 8000000.00   |
| 28    | Thrissur   | Guruvayur      | 12000000.00  |
| Total |            |                | 207570000.00 |

### അനുബന്ധം 8

#### സയന്റിഫിക് ലാൻഡ്ഫിൽ

സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ ഖരമാലിന്യ പരിപാലന നയം അനുസരിച്ച് സംസ്ഥാനത്തെ മാലിന്യത്തിന്റെ ഏകദേശം 5 ശതമാനം വരെ പുനരുപയോഗ സാധ്യതയില്ലാത്ത നിഷ്ക്രിയ വസ്തുക്കളാണ്. ഇതുകൂടാതെ അജൈവമാലിന്യങ്ങളുടെ പുനഃചംക്രമണത്തിലൂടെയും മറ്റു മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രവർത്തികളിൽ നിന്നും ഉണ്ടായേക്കാവുന്ന നിഷ്ക്രിയ വസ്തുക്കൾ കൂടെ കണക്കിലെടുത്ത് മൊത്തം മാലിന്യ ഉത്പാദനത്തിന്റെ 12 % വരുന്ന നിഷ്ക്രിയ വസ്തുക്കൾ പരിസ്ഥിതിയെയും പൊതുജനാരോഗ്യത്തെയും ബാധിക്കാത്ത രീതിയിൽ ശാസ്ത്രീയമായി നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്യുന്നതിന് സയന്റിഫിക് ലാൻഡ്ഫിൽ ആവശ്യമാണ്.

നിലവിലെ അന്താരാഷ്ട്ര മാതൃകൾക്ക് അനുസരിച്ച് ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത് 25 വർഷത്തേക്ക് കണക്കാക്കി നിർമ്മിക്കുന്ന സാന്നിട്ടറിലാൻഡ്ഫിൽ കുറഞ്ഞത് 25 ഏക്കർ എങ്കിലും ഉണ്ടാവണമെന്നാണ് ലോക ബാങ്ക് നിർദ്ദേശിക്കുന്നത്. ഓരോ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെയും 80-100 കിലോമീറ്ററിനുള്ളിൽ ഒരു ലാൻഡ്ഫിൽ ഉണ്ടാവുന്നതാണ് സാമ്പത്തികമായി ലാഭകരം. ഇത്തരത്തിൽ സംസ്ഥാനത്തെ അഞ്ച് മേഖലകളായി ക്ലസ്റ്റർ പ്ലാനിങ്ങിലൂടെ തിരിച്ച് ഓരോ മേഖലയിലും ഓരോ സാന്നിട്ടറി ലാൻഡ്ഫിൽ സ്ഥാപിക്കാനാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. നിലവിലെ ക്ലസ്റ്റർ പ്ലാനിംഗ് അനുസരിച്ച് 14 മുതൽ 24 വരെ നഗരസഭകളാണ് ഓരോ ക്ലസ്റ്ററിലും ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്.

| ക്ലസ്റ്റർ | ജില്ല                                      | നഗരസഭകൾ                                                                                                                                                                                                                |
|-----------|--------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1         | കാസർഗോഡ് ,<br>കണ്ണൂർ , വയനാട്              | ആന്തൂർ, ഇരിട്ടി, കാഞ്ഞങ്ങാട്, കണ്ണൂർ,<br>കാസർഗോഡ്, കൂത്തുപറമ്പ്, മാനന്തവാടി,<br>നീലേശ്വരം, മട്ടന്നൂർ, പാമ്പൂർ,പയ്യന്നൂർ,<br>ശ്രീകണ്ടാപുരം, തലശ്ശേരി, തളിപ്പറമ്പ്                                                       |
| 2         | കോഴിക്കോട്, മലപ്പുറം<br>, വയനാട്           | ഫറോക്ക്, കല്ലറ്റ, കൊടുവള്ളി,<br>കൊയിലാണ്ടി, കൊണ്ടോട്ടി , കോട്ടക്കൽ,<br>കോഴിക്കോട്, മലപ്പുറം, മഞ്ചേരി, മുക്കം,<br>നിലംബൂർ, പരപ്പനങ്ങാടി, പയ്യോളി,<br>രാമനാട്ടുകര, സുൽത്താൻബത്തേരി,<br>താന്നൂർ, തിരൂർ, തിരൂരങ്ങാടി, വടകര |
| 3         | മലപ്പുറം , തൃശ്ശൂർ ,<br>പാലക്കാട്          | ചാലക്കുടി, ചാവക്കാട്, ചെർപ്പുളശ്ശേരി,<br>ചിറ്റൂർ തത്തമംഗലം, ഗുരുവായൂർ,<br>ഇരിങ്ങാലക്കുട, മണ്ണാർക്കാട്, ഒറ്റപ്പാലം,<br>പാലക്കാട്, പെരിന്തൽമണ്ണ, പട്ടാമ്പി,<br>പൊന്നാനി, ഷൊറണ്ണൂർ, തൃശ്ശൂർ,<br>വടക്കാഞ്ചേരി,വളാഞ്ചേരി    |
| 4         | എറണാകുളം,<br>ആലപ്പുഴ, കോട്ടയം ,<br>ഇടുക്കി | ആലപ്പുഴ, ആലുവ, അങ്കമാലി,<br>ചേർത്തല,ഏലൂർ, ഈരാറ്റുപേട്ട,<br>ഏറ്റുമാനൂർ, കളമശ്ശേരി, കട്ടപ്പന, കൊച്ചി,<br>കൊടുങ്ങല്ലൂർ , കൂത്താട്ടുകുളം,<br>കോതമംഗലം, കോട്ടയം, മരട്, മുവാറ്റുപുഴ,                                         |

|   |                                                         |                                                                                                                                                                                                                  |
|---|---------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|   |                                                         | പാലാ, പറവൂർ, പെരുമ്പാവൂർ, തൊടുപുഴ, പിറവം , തൃക്കാക്കര, തൃപ്പൂണിത്തുറ, വൈക്കം,                                                                                                                                    |
| 5 | ആലപ്പുഴ, കോട്ടയം , പത്തനംതിട്ട , കൊല്ലം , തിരുവനന്തപുരം | അടൂർ, ആറ്റിങ്ങൽ, ചങ്ങനാശ്ശേരി , ചെങ്ങന്നൂർ, ഹരിപ്പാട്, കരുനാഗപ്പള്ളി, കായംകുളം, കൊല്ലം, കൊട്ടാരക്കര, മാവേലിക്കര, നെടുമങ്ങാട്, നെയ്യാറ്റിൻകര, പന്തളം, പരവൂർ, പത്തനംതിട്ട, പുനലൂർ, തിരുവല്ല, തിരുവനന്തപുരം, വർക്കല |

ഓരോ മേഖലയിലും സാനിട്ടറി ലാൻഡ്ഫിൽ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് അനുയോജ്യമായതും നിലവിലെ ചട്ടങ്ങൾക്കും നിയമങ്ങൾക്കും വിധേയമായ നിബന്ധനകൾ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുന്ന ഭൂമി കാസർഗോഡ്, കോഴിക്കോട് , പാലക്കാട് , എറണാകുളം, കൊല്ലം, ജില്ലകളിൽ കണ്ടെത്താനായിട്ടുണ്ട് .

- കാസർഗോഡ് ജില്ലയിലെ ചീമേനിയിൽ സയന്റിഫിക് ലാൻഡ്ഫിൽ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് 25 ഏക്കർ ഭൂമി അനുവദിച്ചുകൊണ്ട് റെവന്യൂ വകുപ്പ് 2023 ഒക്ടോബർ 7 ന് ഉത്തരവായി .
- കോഴിക്കോട് ജില്ലയിൽ അനുയോജ്യമായി കണ്ടെത്തിയ ഭൂമിയുടെ സർവ്വേ നടപടികൾ പുരോഗമിക്കുന്നു .
- പാലക്കാട് ജില്ലയിലെ കഞ്ചിക്കോടിൽ കണ്ടെത്തിയ ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിർദ്ദേശം സർക്കാരിന്റെ പരിഗണനയിലാണ് .
- എറണാകുളം ജില്ലയിലെ അമ്പലമേട്ടിൽ കിൻഫ്രയുടെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള 25 ഏക്കർ ഭൂമി കണ്ടെത്തുകയും അവിടെ സാധ്യതാ പഠനവും പാരിസ്ഥിതിക ആഘാത പഠനവും പുരോഗമിക്കുന്നു . സാധ്യതാ പഠനവും പാരിസ്ഥിതിക അനുമതിയും പൂർത്തിയായ ശേഷം, അമ്പലമേട്ടിൽ സയന്റിഫിക്

ലാൻഡ്ഫില്ലിന്റെ നിർമ്മാണം 2024 നവംബറിൽ തുടങ്ങാമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

- എറണാകുളം ജില്ലയിലെ അമ്പലമേട്ടിൽ കിൻഫ്രയുടെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള 25 ഏക്കർ ഭൂമി കണ്ടെത്തുകയും അവിടെ സാധ്യതാ പഠനവും പാരിസ്ഥിതിക ആഘാത പഠനവും പുരോഗമിക്കുന്നു .
- കൊല്ലം ജില്ലയിലെ പുനലൂരിൽ 55 ഏക്കർ ഭൂമി വാങ്ങുന്നതിന് 2023 ഒക്ടോബർ 10 ന് സർക്കാർ ഭരണാനുമതി ലഭ്യമാക്കി .

ചീമേനിയിലും പുനലൂരിലും സാധ്യതാ പഠനം നടത്തുന്നതിന് ലോക ബാങ്ക് സമ്മതം അറിയിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ പ്രസ്തുത പ്രദേശത്ത് പ്രതിഷേധങ്ങൾ നിലനിൽക്കുന്നതിനാൽ സാധ്യതാ പഠനവും പാരിസ്ഥിതിക ആഘാത പഠനവും ആരംഭിച്ചിട്ടില്ല. ശക്തമായ IEC ക്യാമ്പയിൻ നടത്തി എല്ലാവരെയും വിശ്വാസത്തിലെടുത്ത് പദ്ധതിയുമായി മുന്നോട്ട് പോകേണ്ടതുണ്ട്. ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് തുടർ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നിശ്ചയിക്കുന്നതിന് വേണ്ടി സർക്കാർ തലത്തിൽ യോഗം വിളിക്കണമെന്ന് അഭ്യർത്ഥിച്ചിട്ടുണ്ട്.

**അനുബന്ധം 8**

**സമയക്രമം**

| പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങൾ                                       | Year 2024 |     |     |     |     |     |      |     |     |     |     |     |
|------------------------------------------------------------|-----------|-----|-----|-----|-----|-----|------|-----|-----|-----|-----|-----|
|                                                            | Jan       | Feb | Mar | Apr | May | Jun | July | Aug | Sep | Oct | Nov | Dec |
| നഗരസഭകൾക്കായുള്ള ഖര മാലിന്യ പരിപാലന രൂപരേഖയുടെ പൂർത്തീകരണം |           |     |     |     |     |     |      |     |     |     |     |     |
| ആദ്യ വർഷ പദ്ധതിയിലെ ആദ്യഘട്ട വാങ്ങലുകൾ                     |           |     |     |     |     |     |      |     |     |     |     |     |
| ആദ്യ വർഷ പദ്ധതിയിലെ രണ്ടാം ഘട്ട വാങ്ങലുകൾ                  |           |     |     |     |     |     |      |     |     |     |     |     |
| ആദ്യ വർഷ പദ്ധതിയിലെ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ                 |           |     |     |     |     |     |      |     |     |     |     |     |

